

Keure ende ordonnantie der stede van der Goude, op 't stuck van den brandt geemaneert

<https://hdl.handle.net/1874/9064>

KEURE
 ENDE
 ORDONNANTIE
 Der Stede van der
 GOUDE,

Op 't stuck van den Brandt , geémancert.

Ter GOUDE.

Gedruckt by *Pieter Rammazeyn*, Boeck-verkooper,
 woonende in de korte Groenendal, in 't ver-
 gulde ABC. ANNO 1648.

Alfoo de oude Ordonnantie op den Brandt geemaneert ende gemaect, tot noch toe by tijde van Brandt, niet wel en is geobserveert, ende eenigermaten komen te vervallen, ende den Schout met mijn Heeren van den Gerechte, voor foo veel des noot zy, met authorisatie van de Heeren van de Vroedtschap, goet gevonden hebben de voorschreve Ordonnantie in eenige poincten te veranderen ende te amplieren: **S O O I S T**, dat den voorschreven Schout met mijn voorschreve Heeren geordonneert ende gekeurt hebben, ordonneren ende keuren mitsdesen.

Van vyer te
maken,

Dat van nu voort-
daen niemant vyer sal mogen ma-
ken anders als in steenen Schooz-steen-
ende namentlick oock boven den Dak-
geen houten Schooz-steen-
mogen hebben/ ende dat de
Schooz-steen- totte hoogh-
te van seven voeten toe/ niet
min als een steen dick sul-
len mogen wesen / (uitge-
sondert de boven Schooz-
steen- / dewelcke in een an-
dere pijp komen/) op de boete
van tien gulden by de con-
traventeurs te verbeuren /
ende binnen een maent na de
bekeuringe / 't selve te moe-
ten beteren / op de verbeurte
van gelijcke tien gulden /
vooz elcke maent die de selfde
Schooz-steen- daer na ongebetert
sullen blijven staen.

II.

Geen ge-
timmer- te
maken dan
van steen,

Niemandt sal van nu voort-
daen eenige nieuwe huysen
of ander getimmer- mogen
bouwen / dan met steenen
Gebelen/ ende steene zijde-
mueren/ noch niemant en sal
insgelijcks sijne jegenwooz-
dige houte Gebelen/ noch
zijde-wegen van hout/ riet/
of leem wesende/ in 't ge-
heel van nieuws mogen her-
maken/ of vernieuwen/ dan
met steen / op een pene van
vijf-en-twintigh gulden /
ende demolitie van 't werck/
tot koste van de gebzekige/
ver- bieden alle Timmer-
lyuden eenige wercken con-
trarie 't voozschzebe Artijckel
te maken/ 't elckenmael op
een boete van tien gulden.

Dic-

III.

Niemandt en sal vermogen eenige houtte Gevels te repareren ofte te Verwen / Teren of Becken / in eeniger manieren / op de verbeurte van vijf ende twintigh gulden / gelijk alle Schueren ende andere Geboutwen van hout / die verandert sullen moeten worden in steen voor S^t. Jacob eerst-komende / op gelijke boete van vijf-en-twintigh gulden / ende datelijcke demolitie / tot koste van de gebrzekige.

Van houtte Gevels te repareren, ende de gebouwe van hout, te veranderen in steen.

III.

Dat oock geen hout onder in eenige Haert-steden sal mogen wesen / noch eenigh hout vast staen achter eenige Schoor-steenen / wel-verstaende dat de Burgers die niet dan voor haer eppen familie en vperen in Schoor-steenen daer hout tegens aengestaen heeft / die totte hoochde toe van seven voeten een steen dick sullen moeten wesen / op pene hier boven van tien gulden gestelt / 't selve hout achter de Schoor-steenen vast sullen mogen laten staen / mits settende een pser in de Schoor-steenen / om daer tegens aen te vperen / op gelijke boete van tien gulden.

Geen hout mach onder eenige Haert-steden wesen.

V.

Dat mede geen hout van de Euyfens door de Schoor-steenen sal mogen steken / op de boete van tien gulden / ende datelijcke demolitie.

Geen hout van d'Euyfens sal door de Schoor-steenen mogen steken.

A ij

Dat

De vyer-
plaetsen de
Vyer-schou-
wers te ver-
toon.

**Dat alle Brouwers/ Mout-makers/ Koozn-wassers/
Blas-hekelaers/ Zeep-sieders/ Oly-flagers/ Koecke-
backers/ Derwers/ koper-flagers die vyer besigen/
Loot-gieters/ Tinne-gieters/ Bzandewijn-makers/
Slotte-makers/ Smits/ knoop-gieters/ Smeer-smel-
ters/ Hoede-makers/ ende alle andere/ meer vyers tot
vozderinge van hare Neringe van doen hebbende/ als
tot haer-lupder ozdinaris hups-houdinge noodigh is/
haer voozschreue Neringe niet en sullen mogen doen/
sonder kennisse ende consent van de Vyer-schoutwers/
die daer van gehouden sullen wesen aen de Burgerme-
steren kennisse te doen/ mitsgaders vooz ende al-er dat
sy de vyer-plaetsen van haer-lupder respectiue neringen
de voozschreue Vyer-schoutwers sullen hebben vertoont/
ende de selve sulcks gemaeckt/ als hen-lieden sal werden
bevolen/ dat sy oock de selve niet en sullen mogen her-
maken/ dan naer voozgaende vertooninge ende bevel als
boven/ op de boete van ses gulden.**

Geene vyer-
plaetsen con-
trarie dese
Ordonnantie
te maken.

**Verbieden oock alle Timmer-lupden ofte Metse-
laers/ eenige der voozschreue Vyer-plaetsen contrarie
dese Ozdonnantie te maken/ op pene van tien gulden.**

Het stellen
van Ovens.

**Item/ men sal geene Ovens mogen maken of setten
onder of aen eenige Bedt-sleden/en sulcks datmen ront-
omme de Ovens gaen mach/ 't en ware datmen die
maeckte**

maecte tegens een steene Muer / op de verbeurte van ses gulden.

IX.

Men sal oock geene Forneusen hebben of maken / dan in steene Schoor-steenen / ende niet aen ofte ontrent eenige Bedt-steden / of onder weeck Dack / op gelijke boete.

Het stellen van Fornusen.

X.

De Backers ende alle andere en sullen geen kolen smozen mogen dan in steene putten / ofte steene gemetselde backen / of smooz-ketels / ende de kolen gesmoozt wesende / soo sullen sy-luyden die tot geene andere plaetsen mogen leggen / dan alleen op steene ende aerde vloeren / ende geen hout-werck / op de boete van ses gulden.

Het smoren vande kolen.

XI.

Gelijck sy-luyden oock geenige barninge / als tacken ende andersints / boven / ofte ter zijden de selve Ovens / nader als twee voeten en sullen mogen leggen / op pene van drie gulden.

Het leggen van barninge, ontrent de Ovens.

XII.

Sal oock niemant van nu boorzaen eenige Heyde / Turf / Hout / Tacken / Glas / Hennip / Linnen / Papier / of eenigh ander goet dat lichtelick aen brant komt / op een boet na aen de pijp van eenige Schoor-steenen mogen leggen / op een boete van ses gulden 't elckenmael te verbeuren.

Het leggen van barninge, ontrent de Schoorsteen.

Item /

XIII.

Het kleven
van kaersen.

Item/ soo waer hy teekenen bevonden werdt datter
kaersen ergens tegens aengekleeft zijn geweest / sal de
bewoonder van 't hups verbeuren drie gulden/ de welcke
hy weder sal mogen verhalen aen de gene die 't selve
gedaen heeft.

XIII.

Het uytdra-
gen van af-
sche.

Datmen oock geene affche daer vper in is uytdragen
en sal mogen/ of het vper sal eerst uytgegoten wesen al-
eer datmen daer af sal mogen schepden/ op gelijcke boe-
te te verbeuren/ ende te repeteren als vozen.

XV.

Het garen
van affche.

Gelijck niemant eenige affche binnen sijnen hups/
ofte erve/ vermogen sal te garen/ daer het periculus is
van bzant/ op de boete van ses gulden.

XVI.

Het op-doen
van 't hloy.

Dat mede niemant binnen deser Stede eenigh hopy
sal mogen op-doen / dan in plaetsen die ront-omme zijn
besloten/ tot contentement van de Vper-schoutwers/ en-
de kennisse als vozen : omme waer van te beter versekert
te mogen zijn/ alle de gene die eenigh hopy sullen begeren
op te doen/ gehouden sullen wesen alle jaers binnen de
Maent van Junio 't selfde de voorszeyve Vper-schou-
wers aen te geven/ omme op de gelegentheydt van de
plaetse oculaire inspectie genomen te worden/ op de boe-
te van ses gulden.

Gelijck

XVII.

Gelijck mede niemant wie hy yn vermogen sal te vpre-
ren op een roede na op een plaetse daer hof of stroo leyt/
noch oock 's avonts na dat de klokke ses geslagen sal we-
sen/ met eenigh licht (ofte brandende kaersen) te mogen
hopen/ ofte daer mede te gaen op eenige der voozschreve
plaetsen/ dan met besloten Lantaernen : ende indien pe-
mant bevonden mochte worden anders gebpert ofte met
eenige brandende kaersen / of licht sonder Lantaren/
naer 't voozschreve uer gegaen/ ofte geseten te hebben/ sal
vooz pder reys verbeuren drie gulden.

Het vyerem
ontrent hoy
of stroo.

XVIII.

Sullen mede vooztaen binnen deser Stede geene
Eften mogen werden gebzupckt / dan met psere latten/
sonder datse op eenigh hout sullen mogen rusten/ ende die
gene die jegenvoozdigh alsulcks noch niet en zijn ge-
maeckt / en sullen in sulcker gestalte niet langer mogen
worden gebzupckt / dan tot Alderhepligen toekomende
toe / op de verbeurte van vijf-en-twintigh gulden 't elc-
kemael te verbeuren.

De latten
vande Eften
te verande-
ren van hout
in yser.

XIX.

De Koppers en sullen geen tonnen mogen heeten/
dan vooz op de straet (by redelick weer) ende niet in
hups / ofte by ontweder / mits altijd by haer hebbende
een staer met water / houdende ten minsten twee emme-
ren water/ met een dwepl/ om daer mede den brandt van
't heeten bequamelick te blussen / ende dit alleen in de
Sommer / by daegh/ Sonne-schijn : ende in de Winter/
van

Het heeten
van de ton-
nen.

van Samisse / tot den eersten Martij/ van 's morgens ten half seven uren / tot 's avonts den onder-ganck van de Sonne toe/ op de boete van drie gulden.

XX.

Niet te mogen hekelen op kamers ofte folders.

Men sal op geene solders ofte kameren mogen Glas ofte Hennip hekelen/ maer in plaetsen beneden der aerde / op de verbeurte van ses gulden 't elckenmael te verbeuren : Ende nopende de plaetsen waermen hekelen sal / sal yder een hem moeten reguleren na de keure den 5 en Augusti 1628 gepubliceert.

XXI.

Den tijdt van 't hekelen.

Item / men sal niet mogen hekelen des Winter-tijds van des morgens / met begin van den dagh / tot 's avonts ten acht uren toe / ende des Somer-tijds van den op-gang/ tot den onder-gang van der Sonne/ en niet vooz ofte na den selven tijdt/ende dit al met open ende ongesloten deuren / van vozen tot achteren toe/ ten eynde men tot allen tijden onder souck sal mogen doen/ op gelijcke verbeurte als vozen.

XXII.

Het hekelen van voor oft na den gefetenen tijdt.

Ende wat hekel-meynsens een half uer vooz of na den voozschreven gesetten tijdt bevonden worden in 't huys daermen hekelt / die sullen elcks verbeuren drie gulden/ waer vozen de Meester ofte Vrouw in staen / ende de boeten betalen sullen / gereserveert hare actie jegens de voozschreve meysens.

Item/

XXIII.

Item / als men hekelt en salmen geen licht gebzup-
ken / dan in een besloten Lantaren / op pene van ses
gulden.

In 't hekelen
geen licht te
gebruycken.

XXIIIIL.

Datmen oock geen vper sal mogen gebzupcken / dan
alleen in stoven ront-om wel besloten wesende / en dat de
stoven boden op niet meer en sullen mogen hebben dan
vijf gaten / yder gat niet grooter als een dym in 't ront /
op pene van drie gulden / by elcke persoon die contrarie
doet / te verbeuren.

Hetgebruyck
van stoven.

XXV.

Men sal mette kaers sonder die in een besloten Lan-
taren te hebben / geen Blas ofte Hennip om te hekelen
('t zy van kamers / folders / ofte anders) mogen halen /
ende waer eenigh ongehekelt blas / hennip / of werck
lept / daermen beneffens henen moet gaen / die salmen ge-
houden wesen (aen de selve zijde) met een kleet te bedec-
ken / ende met geen licht daer vooz by te gaen / dan in een
besloten Lantaren / op pene voozschreue.

Het halen
van 't vlas.

XXVI.

Ende omme te onderbinden de overtredinge die van
dese Ordonnantie soude mogen geschieden / vooz ofte na
den tijt dat toegelaten is te mogen hekelen / ende datmen
qualicken daer toe soude kunnen geraken / overmits het
slypten van de deuren / soo sullen den genen daermen
B ij hekelt

Hethangen
van een belle
bezijden de
deur.

hekelt gehouden wesen (ten eynde den Officier / sijnen Stede-houder / of Opper-schouwers / 't ondersouck sullen mogen doen /) een belle in hups te hangen met een koozde / bezijden den ingangh van de deur / diemen bequaemelick van buyten sien ende sulcks trecken sal mogen / dat de belle geluyt geven mach na behooren : Ende wie hier af in gebzeke blijft / of terstont de deur niet en opende alser geschelt wozt / die sal verbeuren ses gulden.

XXVII.

Het opteykenen van de hekelsters

De Meesters ende Vrouwen die hekelen / ofte doen hekelen / (so wel vooz haer selven als vooz andere /) wozen gehouden alle jaers binnen een maent na de publicatie / haer namen ende toe-namen / met de plaetse daer gehekelt wozt / by den Secretaris deser Stede te doen opteycken / op de verbeurte van drie gulden.

XXVIII.

Van brandt te roepen.

By tijde van brandt sal den bewoonder van 't hups daer inne eenigen brandt komt / gehouden wesen overluyt op de straten brandt te roepen / op pene soo andere luyden (niet van den hups gesinne zijnde) eerst den brandt ontwaer wozen / ende brandt roepen / van vijf ende twintigh gulden by den bewoonder van 't hups te verbeuren : Ende soo in een schip eenigen brandt quam / sal den Schipper gelijke vijf ende twintigh gulden verbeuren / alwaer 't oock datter uyt schip eerst brandt geroepen wierde.

Dat

XXIX.

Dat niemandt (geen Schutter zijnde) ten brande sal mogen komen met eenigh Geweer oft Wapen / op de verbeurte van drie gulden / 't en ware den noot anders verepschte / tot discretie van den Gerechte.

Van ten brande te komen.

XXX.

Dat doock niemandt met eenigen Tabbaert / reys-Kock / ofte Mantel / ten brande sal mogen komen / op de verbeurte van de selve / die hy metter daedt overgeven sal moeten / ten behoube van den Schout ende sijne dienachs.

Met geen Tabbaert ten brande te komen.

XXXI.

Item / dat geene vrouw-personen ofte kinderen / hen by den bzant sullen mogen laten vinden / op de verbeurte van 't opperste kleedt / ende de cozzectie vander Stede : gelijk oock de binnen-Waders vande respectie Godshuysen / expzesselick geinterdiceert werden by desen (op privatie van hare officien) geene kinderen ofte bejaerde personen ten tijde van bzandt / upt hare huysen te laten / 't en ware de noot van bzandt sulcks in hare huysen verepschte.

Vrouw-personen ende kinderen mogen niet ten brande komen.

XXXII.

Item / dat by tijde van bzant ('t welck Godt verhoede) geen vzeemde personen / ofte eenige vrouwen of kinderen / hem op de strate en sullen laten vinden / op de verbeurte van 't opperste kleedt / datmen haer metter daedt

Geen vzeemde personen op straat te mogen komen.

25 ij

sal

sal mogen af-nemen / mits dattet geredimeert sal mogen werden met drie gulden.

XXXIII.

Van de maegh-ghe-taelde daer den gebueren.

Wtgesondert de gebueren / of de na-gemaegh-taelde van den genen daer den brandt is / nochtans sonder Heupck / tot discretie van den Gerechte.

XXXIII.

Van 't aenhalen van gevlucht offe geberght goet.

Soo wie eenigen Hupsraet / roerende goederen / brieven / ofte yet anders / dat by tijde van brandt gevlucht offe geberght wordt / aen hem haelde ende onder hem hielt / ende 't selve binnen vier-en-twintigh uren na 't flissen van den brandt / niet en brochte ter plaetse daer 't behoort / die sal behalven dat hy gehouden wordt de voorschreue goederen offe de waerde van dien te restitueren / noch daer-en-boven verbeuren drie-vout soo veel / ten behoude van den voorschreven Officier / aenbringer / ende den Armen / elcks een derde-paert / ende sal voort arbitralick gecorrigiert worden.

XXXV.

Het aenhalen van materialen.

Dat niemant vermogen sal eenige Materialen upten brandt te halen / dan den genen die het behoort / op de verbeurde van 't opperste kleedt / ende de correctie deser Stede.

XXXVI.

Het uythangen van Lantaren.

By tijde van brandt / rumoer / klokke / becken / trompet / gellach /

nacht / by nacht ofte dunsterheydt geschiedende / sal een
 negelick gehouden wesen een Lantaren met lichte vooz
 sijnen hupse te hangen / op pene van twintigh stu-
 vers.

XXXVII.

Niemandt wie hy 3p / jonck of oudt / en sal vermogen
 naer dat de Poozt-klocke een half upz sal hebben gelupt /
 op de straet / op de Marckt / ofte andere plaetsen / eenigh
 hup ofte stroo te branden / noch andere vperen (niet toe-
 gelaten wesende) te maken / op pene van twee gulden / en-
 de sal elck hups-heer vooz sijn hupsgefin / ofte dienst-
 bode moeten instaan / 't en ware hy hem purgeren wilde /
 sulcks verboden te hebben.

Het branden
 van hoy of-
 te stroo.

XXXVIII.

Ende omme alle periculen van brandt te beter te ver-
 hoeden / ende de selve ontstaen zijnde daer inne te vooz-
 sien / hebben den Schout / mijne voozschrebe Heeren
 van den Gerechte goet gebonden ende geordonneert /
 de voozschrebe Stadt te verdeelen in quartieren / en-
 de dat in peder quartier ter gedesigneerde plaetsen
 bzant-leeren ende haecken gehangen ende gebergh / en-
 de met psere ketenen ende sloten vast gemaect fuller
 worden van verscheyden langhte / de langste twee spoz-
 ten hooger als den hooghsten eupschen in peder quar-
 tier / ende de andere na den eysch ende gelegenthept van
 saken.

Verdeeling
 van de quar-
 tieren.

Wel-

Wel-verstaende dat alle de Leeren hebbende de langste van dertigh sprootten / ende daer boven sullen moeten hebben drie yfere bouten / ende de kortste Leeren twee bouten / ende te nomineren tot Dier-schouwers / als volcht.

XL.

't Eerste quartier / de Oost-zijde van de Haven / beginnende van 't nieuwe Deer-stal / ende eyndigende aen het laetste huys van de Supt-zijde van de Root-Godsteech ende de Minne-broers-steech / over beyde zijden / sullen gemaect moeten worden vier Leeren / ende twee brandt-haken / ende gehangen tegens het Schut-huys / ofte daer in.

Vyer-schouwers.

Claes Ariensz.

Gerrit Iansz.

Cornelis Boelouwer.

Jacob Iansz Metselaer.

XLI.

Tweede quartier / de Oost-zijde van de Haven / van de Root-Godt-steech tot de Kerck-steech / met de Tilbrugge / van het Hemelrijck totte Sluys / mette Molewerf over beyde zijden / tot het oude Mannen-huys / met de Noort-zijde van de Root-Godt-steech / sullen gemaect moeten worden ses Leeren / ende drie brandt-haken / ende gehangen aen de Kerck van 't Gast-huys.

Vyer-

Vyer-schouwers.

Symon Paridaen.
Dirck Gerritsz Hopcooper.
Dirck Doncker.
Gerrit Visscher.

XLII.

't Derde quartier / de Spieringh-straet van de Vesten af / tot de Collatie-bzoers / ende tot het Kerck-hof met de Vijver-straet / Houf-straet / ende de Walich-steegh over beyde zijden / tot de Doele-straet / sullen gemaect moeten worden vijf leeren / ende drie byant-haken / ende gehangen aen 't oude Mannen-hups.

Vyer-schouwers.

Aert Cornelisz Kuyper.
Ioris Gerritsz Pronckhorst.
Ian Goversz vander Spelt.
Govert Pouwelsz Timmerman.

XLIII.

't Vierde quartier / de nieuwe Sack / oude Sack / Groene-wegh over beyde zijden tot den Tiende-wegh toe / met de Heplige Geest erven / ende de Doele-straet / met dat andere slop tot de Vesten toe / sullen gemaect moeten worden ses leeren / ende drie byandt-haken / ende gehangen aen het Tucht-hups.

Vyer-schouwers.

Maerten Jacobsz Schijf-maker.

Ⓒ

Frans

Frans Cornelisz Verryn.
Arien Iansz Ioncker.
Ian Pietersz van Antwerpen.

XLIII.

't *Dijfde* quartier / de *langen* *Tiende*-wegh over beyde zijden / van de *Bostel*-brugge tot de *Poozt* toe / met den *hoeck* tot de *Collatie*-broeders / sullen *gemaect* moeten worden *drie* leeren / ende *twee* *hant*-haken / ende *gehangen* bezijden 't *hups* van *Frederick* *Cornelisz* van *Wijck* *Z* al.

Vyer-schouwers.

Vlderick *Iansz* *Bleulant.*
Goosen *Iansz* *Herles.*
Ian *Claesz* *Ysnout.*
Pieter *Pietersz* *Nobel.*

XLV.

't *Seste* quartier / de *kozten* *Tiende*-wegh over beyde zijden / van de *Bostel*-brugge tot de *Kerck*-gracht / ende van daer *ront*-om het *Kerck*-hof / sullen *gemaect* moeten worden *twee* leeren / met een *hant*-haeck / ende *gehangen* aen de *muer* van *Jacob* de *Swaen*.

Vyer-schouwers.

Ian *Cornelisz* *Boon.*
Maerten *Fransz* *Verzyl.*

XLVI.

't *Sevende* quartier / de *Stoof*-steech over beyde zijden /

den/ ende vandaer na den Tiende-wegh ober beyde zijden tot den hoeck van Kranenburgh/ met Koster Gijssen steech/ sullen gemaect moeten worden twee leeren/ met een Bryant-haeck / ende gehangen in de gangh van Hendrick Cunderturf Z al.

Vyer-schouwers.

Govert Suys.

Engel Pieterfz Pluym.

XLVII.

't Achste quartier/ de Seuch-stræet van den Tiende-wegh / tot 't Agnieten water/ mette Kappenaers-steech ende Speldemakers-steech: Item 't voozschreve Agnieten water tot de Vogel-sangh/ ende St. Antonis-stræet aen de Oost-zijde tot de Agnieten poozt toe / ende aen de West-zijde / tot de hupsinge genaemt 't Hof van Hollandt / toekomende de Weduwe van Jan Jozifz van Des Backer / sullen gemaect moeten worden ses leeren/ met drie Bryant-haecten/ ende gehangen in de Agnieten Kerck.

Vyer-schouwers.

Iaques Carlier.

Willem vander Tocht.

Govert Maerling.

Alexander Westerhout.

Wiert Cornelisz Timmerman.

XLVIII.

't Negende quartier/ de Vogel-sangh ober beyde zijden/

C ij

den / met alle de stegen tot de Vesten toe / van den Tien-
de-wegh tot de Magdaleenen / met alle de gene die in 't
selve Convent woonen / aen de Oost-zijde van de nieu-
we gracht aldaer gegraven / ende de Oost-zijde van de
poozt die men t' epinde de gracht uptgaet / sullen ge-
maect moeten worden ses leeren / ende drie bzant-
haken / ende gehangen in de Nieuwe-steech.

Vyer-schouwers.

Eldert Pleunen.

Willem Fransz Wassenburgh.

Ian Gerritsz.

Engel Hendricksz Smit.

Kryn Cornelisz Pot.

XLIX.

Tiende quartier / de klep-wegh over beyde zijden/
van de poozt af tot St. Antonis-brugge toe / met de
hupsen vanden hepligen geest / ende de klepwegh-steegh
over beyde zijden / tot de Sijl / mitsgaders die woonach-
tigh zijn aen de West-zijde van de Gracht / van nieuws
in 't Convent van de Magdaleenen gegraven / ende van
gelijcken oock de Nieuw-steech / Winter-steech / de St.
Antonis-straet aen de Oost-zijde / tot de Agnieten
poozt toe / ende de hupsen in 't Agnieten Convent / sul-
len gemaect moeten worden acht leeren / en vier bzant-
haken / ende gehangen in de Winter-steech.

Vyer-schouwers.

Frans Leswem.

Iacob

Jacob Iansz Glas.
Krijn Florisz.
Ian Willemisz Sterck.
Hendrick Iansz Timmer.
Ian Hendricksz Verwint.

L.

't Elfde quartier / de Nieuwe-haven ober beyde zijden / van de Sijl aen de kleynwech-steech tot S^t. Koemyn aen de Goutwe / met alle de stegen na de Vesten / met de sloppen aen de Supt-zijde / ende de Dupl-steech ober beyde zijden / tot aen het Watertjen oft Sijl toe / sullen gemaect moeten worden negen leeren / met vier bzant-haken / ende gehangen op de Nieuwe-haven aen 't Stadts werck-huys.

Vyer-schouwers.

Gillis Cardon.
Arien Vrunden.
Cornelis Pietersz Scheepmaker.
Arien Gysbertsz Schravelaer.

LI.

'twaelfde quartier / Hons-koop van S^t. Antonis-brugge / met onser Vrouwen-steech ober beyde zijden / tot de Nieuwe-haven ende Dupl-steech toe / sullen gemaect moeten worden vier leeren / met twee bzandt-haken / ende gehangen op Stadts erf.

Vyer-schouwers.

Gerrit Iansz van Vliet.

C iij

Corne-

Cornelis Aertsz Neut.
Jacob Gerritsz Verhey.
Melis Cornelisz Vermeer.

LII.

't Dertiende quartier / de Turf-mart van de Gouwe
 tot de Dupl-seech / met de selve seech aen beyde zjden
 tot de Sijl toe / sullen gemaect moeten worden drie
 leeren / met twee brandt-haecken / ende gehangen op
 Stadts erf.

Vyer-schouwers.

Jacob Fransz Verryn.
Ian Jacobsz van Driesche.
Willem Cornelisz Wassenburgh.

LIII.

't Deertiende quartier / de Oost-zijde van 't Hooch-
 straet van S^t. Antonis / den Regen-booch tot de stoof-
 seech / ende van daer de Boter-mart met de Oost-zij-
 de van 't Wijt-straet / met de Kerck-seech tot de Til-
 brugge / sullen gemaect moeten worden ses leeren / met
 drie brandt-haken / ende gehangen in 't Butter-hups.

Vyer-schouwers.

Gjysbert Iansz Roloos.
M^r. Pieter Itens.
Ian Jansz Smit.
Gerrit Schade.
Sweer Claesz.
Frans Jansz Loreyn.

't Wijt

LIII.

't Diftiende quartier / de West-zijde van de Hooch-
 straet van S^t. Antonis brugge / de Koe-stræet / de West-
 zijde van 't Wijde stræet tot den Hoozn / de korte Groe-
 nendal over beyde zijden / sullen gemaect moeten wor-
 den ses leeren / met drie brant-haken / ende gehangen on-
 der de leupfen van het Stadthuis.

Vyer-schouwers.

Dirck Jansz Verrijn.

Pieter Claesz.

Lucas Jacobsz Vollenhove.

Barent Theck.

LV.

't Sestiende quartier / achter de Visch-mart over
 beyde zijden / van de Groenendal af tot de Goutwe toe /
 de Visch-steech / ende de geheele Lombert-steech / sullen
 gemaect moeten worden vier leeren / met twee brandt-
 haken / ende gehangen in 't Lombaert-steechje.

Vyer-schouwers.

Goosen Cornelisz Gijfelvecht.

Gerrit Jacobsz Kool.

Philips Willemz van Boxtel.

Abraham de Kaerde-maker.

LVI.

't Seventiende quartier / de lange Groenendal over
 beyde zijden / sullen gemaect moeten worden vier lee-
 ren / met twee brant-haken / ende gehangen aen S^t. Joost
 Kerck.

Vyer-

Vyer-schouwers.

*Cornelis Cornelisz Noreman.**Arien Iansz Beuck.**Goosen Ariensz Reus.**Lambert Jacobsz Verwint.*

LVII.

't Achteinde quartier / 't Eve-koop van 't Lepdesche
 Deer voort tot de Hooch-straet / de Nayer-straet tot de
 Groenendal / sullen gemaect moeten worden ses leeren/
 met drie byant-haken / de helft te hangen in de poozt van
 Pieter de stoel draper / ende de ander helft op het erf van
 Jan Jacobsz Speck-strupf.

Vyer-schouwers.

*Arien Nannen.**Ian Snouck.**Pieter Iansz Glaes-maker.*

LVIII.

't Negentiende quartier / de Gost ende Hoozt-zijde
 van de Gouwwe / van Potters poozt tot den Hoozt / sul-
 len gemaect moeten worden ses leeren / met drie byandt-
 haken / ende gehangen onder de leupfen van de Visch-
 stalle / ende aen S^t. Joost kerck.

Vyer-schouwers.

*Arien Ioppen Gansenburg.**Jacobus Dambouwer.**Paulus Gabrielsz Poot.**Dirck Bouwensz Jongkint.*

LIX.

Twintighste quartier / de West ende Supt- zijde van de Goutwe / van Potters-poozt tot de Peper-straet / met koomen Aert / ofte Aeltjen-backs-seech / sullen gemaect moeten worden ses leeren / ende drie brandt-haken / ende gehangen in Aeltjen-backs-seech.

Vyer-schouwers.

Ian Adriaensz de Jonge.

Cornelis Melisz Vermeer.

Ian Gerritsz Oosterling.

Dirck Huybertsz van de Vrede.

LX.

't Een-en-twintighste quartier / de Peper-straet / van het Deer-stal tot de Disch-mart / de Leckwozst-seech met de sloppen / sullen gemaect moeten worden vier leeren / met twee brandt-haken / ende gehangen boven de Disch-stallen op de Disch-mart.

Vyer-schouwers.

Willem Leendertsz Ophoven.

Symon Cornelisz Raemburgh.

Pieter Iansz Helmondt.

Gerrit Doncker.

Hendrick Iansz Smit.

Evert Iansz.

LXI.

Twee-en-twintichste quartier / de Oost-zijde van de
D
Ker-

**Keysler-straet/ van de Goutwe tot Simon Jude-straet/
ende de Konijn-steen over beyde zijden/ sullen gemaecte
moeten worden vier leeren/ ende twee byant-haken/ en-
de gehangen aen Barbaren Kerck.**

Vyer-schouwers.

Willem Willemsz Roos.

Digman Goosensz.

Hendrick Cornelisz Proost.

Barent Geerlofsz van de Vrede.

Pieter Ioppen Kool.

LXII.

**'t Drie-en-twintighste quartier / de West-zijde van
de Keysler-straet van Branckenham tot S^t. Barbaren
Kappelle/ de lange Willem-steen over beyde zijden/ met
alle de andere stegen tot op den Kaem/ sullen gemaect
moeten worden vier leeren/ met twee byant-haken/ ende
gehangen op den hoeck van de Keysler-straet/ aen 't hups
van Cornelis Bruynen.**

Vyer-schouwers.

Ian Dircksz Schrijn-wercker.

Cornelis Bruynen.

Cornelis Pieterz Steyl-pael.

LXIII.

**'t Vier-en-twintighste quartier / de Koninck straet
over beyde zijden/ van de Dijkis-poozt tot de Nomen
op de Goutwe/ de Blaming-straet over beyde zijden/ met
alle de stegen ende sloppen tot de Vesten toe / sullen ge-
maect**

maeckt moeten worden seftien leeren / met acht brandt-
haken / ende gehangen aen het hups van Heer Coz-
lis.

Vyer-schouwers.

Dirck vander Tocht.

Arien Woutersz.

Klaes Teunisz.

Maerten Koenen.

Hendrick Iansz Meul Lijn-draeyer.

Gerrit Dircksz Potte-backer.

Balten Iansz Potte-backer.

Pieter Cornelisz Potte-backer.

LXIII.

't Vijf-en-twintighste quartier / de Symon Jude-
straet ofte Kupper-steech over beyde zijden / van de Pe-
per-stræet tot de Koninck-stræet / met den korten Kaem/
sullen gemaect moeten worden twee leeren / met een
bzant-haeck/ende gehangen aen St. Barbaren Kerck.

Vyer-schouwers.

Tijs Iooften de Hoorn.

Frans Ariensz Palm-boom.

Pouwels Reyniersz Holcam.

LXV.

't Ses-en-twintighste quartier / de Nieuw-stræet / de
West-zijde van de Haven / van de Hoozse-brugge tot
de Doot-Godt-steech / met de Noort-zijde van de selve
steech / sullen gemaect moeten worden vier leeren met

D ij

twee

twee brandt-haken / ende gehangen in 't stinck-steechje /
 ofte *S^t. Jans brugge.*

Vyer-schouwers.

Maerten Jacobsz Kaen.
Leendert Fransz Verzijl.
Klaes Iansz Verryjs.
Dirck Jacobsz Raemburgh.

LXVI.

't Seven-en-twintighste quartier / de West-zijde van
 de Haven van de Root-Gode-steech / mette Suint-zijde
 van de selve steech / tot de Dijcks-poozt toe / met 't Deer-
 stal / sullen gemaect moeten worden vier leeren / met
 twee brandt-haken / ende gehangen tegens de Stadts-
 muer.

Vyer-schouwers.

Ian Hendricksz Soleer.
Alewijn van Hoven.
Gerrit Ioppen Kaen.

LXVII.

Officie van
 de Vyer-
 schouwers.

Welcke voorszeyde Vyer schouwers / ende die na-
 maels in hare plaetsen gekozen ende gestelt sullen wor-
 den / 't welck by af-ljvicheyt / verhuysinge / ofte andere
 wettelicke excuse / by Burgermeesteren sal worden ge-
 daen / te samen / ofte elck besonder / last en opsicht sullen
 hebben in hare respectieve quartieren / soo dickmaels sy
 't selve oorbaer sullen vinden / ende ten minsten een reyse
 des jaers te besien / hoe ende in wat manieren datmen
 op

op alle plaetsen vbert / ende hoe na turf ende hout / ofte eenigh ander goet dat lichtelick aen bzant komt / den vpre
 re ofte pijpe van Schooꝝ-steenen leyt / ende daer inne
 ende 't gene anders tot verhoedinge van bzant dient ge-
 daen / te doen remedieren ende vooꝝsien als sp-luyden te
 rade ende noodigh vinden sullen / ende of pemandt van
 sulcks te doen / in gebzeke mocht werden bevonden / sul-
 len sulcks mijne vooꝝschzebe Heeren van den Gerechte
 te kennen geven / omme by de selve daer inne vooꝝsien te
 worden / als bevonden sal worden te behooren.

LXVIII.

Sullen mede de vooꝝschzebe Dner schoutwers opsicht
 nemen dat de leeren ende haecken (om de selve in goeden
 stant ende reparatie te onderhouden / ende ten eynde de
 vooꝝschzebe bzandt-leeren ende haken) op haer-luyder
 plaetsen mogen blijven / ende in tijde van noot gevon-
 den worden: interdiceren ende verbieden den vooꝝschze-
 ven Schout met mijne Heeren van den Gerechte alle
 Timmer-luyden / Metselaers / Lep-deckers / ende allen
 anderen / 't zy Pooꝝteren ofte Inwoonderen deser Ste-
 de / of anderen wie die zijn mogen / niemandt uytgesou-
 dert / de vooꝝschzebe bzandt leeren ofte haken / tot eeni-
 ger tijt te halen of te doen halen van hare plaetsen / om
 in haer werck te besigen / of andersints in eeniger manie-
 ren / dan alleen by bzandt / op de verbeurte van drie gul-
 den op elcke hake ofte leere die contrarie van desen ge-
 haelt sal worden.

Geen leeren
 te mogenge-
 bruyken dan
 by tijde van
 brandt.

Het bewaren
van de sleu-
telen.

Ende op dat de selve bꝛandt-leeren ende haken by last ende noot te beter mogen gebesight ende metter haest gekregen worden / sullen de voorszeyde Oꝛer-schouwwers de sleutelen van de sloten (daer mede de voorszeyde leeren ende haken gesloten zijn /) geven ende leveren te bewaren den genen die daer naest by wonen / ende hen dunckt daer toe bequaemst te wesen / die oock schuldigh sullen zijn de selve sleutelen te ontfangen ende te bewaren / omme die by bꝛandt ende nootd gebesight te worden / ende anders niet / op arbitrale coꝛrectie.

De Vyer-
schouwwers
sullen ge-
houden we-
sen haer tot
den brandt te
begeven.

Ende eenigh ongeluck van bꝛandt ontstaen zijnde / sullen de voorszeyde Oꝛer-schouwwers (soo haest sulcks tot haer luyder kennisse gekomen sal wesen /) hen na den bꝛant verbougen / by haer hebbende sekeren langen rooden geschilderden stock met deser Stede wapen daer op / van seven ofte ofte acht voeten lanck / ten eynde sy by een pegelick daer vooz bekent ende behoozlick gerespecteert mogen worden / sullen oock 't volck alle gereetschap (tegen den bꝛandt noodigh) by den anderen doen bꝛengen / omme alsulcke oꝛde op de uyttinge van den bꝛant gestelt te worden / als sy luyden bevinden sullen meest dienstelick te wesen.

Geen gelt te
nogen ey-

Alle personen tot den bꝛant te uypen komende / worden ver-

verboden eenich gelt ofte profijt daer van te eyschen of te ontfangen / op de verbeurte van haer Doozterschap / ende coꝛrectie deser Stede / behoudelick indien nemandt de voir doende (tot uyttinge van den bzant) gequetst worde / dat de selfde als dan (by den genen uyt wiens huys den bzandt is gekomen / ofte by den engenaers ende inwoonders van de Gebuyt-huysen daer den bzandt wesen sal) bevizijt sal werden van 't Meester-loon / ende gerecompenseert van sijne smerte / ende voozts tot onderhoudinge van wijf ende kinderen betaelt sal worden / van alsulcke winst ende daghgelden / als hy by de voozschreue quetsinge ende smerte soude mogen hebben versumt / ende dit tot arbitragie ende goet duncken van den Gerechte.

schen tot het
uyten van
den brandt.

LXXII.

Item / soo geduerende ende ontrent den bzant nemandt hem verbozdert eenigh gevecht aen te rechten / ofte nemandt te quetsen / by dage ofte by nachte / sal boven het dobbelt van de boeten die andersints tegens soodanige delicten zijn gestatueert / noch arbitralick gestraft worden / tot discretie van mijne Heeren van den Gerechte.

Geen ge-
vecht te mo-
gen maken
ontrent den
brandt.

LXXIII.

Ende ten eynde / de voozschreue leeren ende haken na den bzant / bequamelick sullen mogen worden vergadert / ende op haerder plaetsen gebrocht / hebben den Schout met mijne Heeren van den Gerechte / daer toe specialick gecommitteert de Fabrijck-meesters deser Stede (in der tijdt wesende) met de Oper-schouwwers / verbiedende al-

Geen leeren
ofte haken
wegh te mo-
gen dragen
ofte verlic-
ken.

len

len anderen hen daer af te onderwinden / ofte eenige der selver wegh te dzagen ofte te ver steken/ op pene van aenden lijve ende goet (als openbare dieven) gestraft te woꝝden.

LXXIII.

Visitatie ende onderfoeck van de brandt-emmers.

Den Schout met mijn Heeren van den Gerechte hebben mede geozdonneert ende ge statueert / datmen op de respectie poozt-pandingen / visitatie / ende onderfouck sal doen / of elck huys vooꝝsien is met bequame bzant-emmers / ozdonnerende / mits dien dat op de vooꝝschreue dagen elck huys gehouden sal wesen sijne bzant-emmers vooꝝ de middagh te setten pegelick vooꝝ sijn huys / gevolt met water / ende alsoo laten staen tot dat de vooꝝschreue poozt-pandingh vooꝝ by gegaen sal wesen / op de boete van dzie gulden.

LXXV.

Het getal van brandt-emmers dat yder huys sal moeten hebben.

Elck huys sal moeten hebben soo veel bzant-emmers als sp-lupden vooꝝ desen zijn opgesteld gewest / wel verstaende dat pder huys vooꝝ desen geen bzant-emmer hebbende gehad / ende nu staende in de verpondinge ter somme van dzie gulden / ende daer boven / mede elck een bzant-emmer gehouden sal wesen te laten maken.

LXXVI.

Forme van de emmers.

De emmers diemen vooꝝtaen sal koopen of laten maken / en sullen niet anders mogen wesen dan na de foꝝme hier naer volgende / op de boete van twee gulden op pder emmer.

LXXVII.

Te weten/ sullen wesen moeten van goet gelopt leer/ ende van twee stukken/ ende sullen de selve beset worden met goede banden/ twee dupmen bzeet/ ende met drie naden genaept op ende neder/ wel vast na den epsch van 't werck.

LXXVIII.

De binnen-diepte van den bodem af tot boven de kant toe/ sal wesen twaelftalven dupm/ de wijte van den bodem binnen sijn kanten/ sal wesen ses ende een halven dupm / de bzeete van de voet / sal wesen een dupm / ten minsten vijf leren dick / dzienael omgenaept na den epsch van 't werck / ende den bodem sal oock van goet stijf ende wel gelopt leer zijn/ wel beset met twee banden/ daer op krups-gewijs over malkanderen genaept / de wijte van de emmeren in de binnen-kanten / sal wesen tiendalven dupm/ alles ende elcks van dien wel meerder/ maer niet minder / met een leer belepdtel tusschen den rant van goet leer/ ende de hengels van de emmers/ sullen wesen in de ronte ofte hoochte te rekenen seventien dupm / sonder meer of minder/ ende wel sterck beset aen de emmers / alle de naden wel beset ende gewoelt met goet nieuwt leer / ende sullen alle de selve emmers wel geparpoist worden/ alles ende elcks der selver/ al na den epsch van 't werck.

LXXIX.

**Indien des nachts na het luyden van de Wacht-
klock**

Het compa-
reren van de

Officiers van
de Schutters
ten tijde van
brandt,

klock eenigh teecken van brandt mette klocke ofte ander-
sints bewesen worde/ soo sal den Colonel/ Capiteynen/
Luytenanten/ Vaendzagers/ Wacht-meester/ ende Ser-
gianten/ gehouden wesen te komen met haer volle ge-
weer op de Marckt vooz het Stadthups/ ende wie niet
present waer naer dat de klocke een half uer geklept sal
hebben/ sal verbeuren vier gulden/ behalven de Officiers
daer den brandt in 't quartier mochte wesen / de welke
als dan vyz gekent sullen worden.

LXXX.

Interpretatie
van dese Or-
donnantie.

Ende wat duyfsterhepdt upt dese Ordonnantie soude
mogen komen te ontstaen/ hebben mijne Heeren vanden
Gerechte aen haer gereserveert de interpretatie veran-
deringe van dese Ordonnantie / sulcks sy na gelegent-
hepdt der saken bevinden sullen te behooren.

Aldus gedaen ende gearresteert den xx en Martij
1648/ by M^r. Antonij vander Wolff Bailliu, D^r.
Martinus Bloncq, Frans Herberts, M^r. Antonij
Vossenburgh, M^r. Nicolaes vander Graef, Burger-
meesteren: Iacob Jacobsz Verboom, Pieter van
Middelandt, Dirck Fredricksz Beuckel, M^r. Hie-
ronimus van Beverningk, Iohan Vroesen, Amilius
Cool, Iohan van Swaenswijck, Schepenen: ende
Gepubliceert ter Peupe van 't Stadthups den xxvij en
Martij daer aen volgende.

G. Cinq.